

ANNALES SCIENTIA POLITICA

Vol. 6, No. 1, 2017

MARCHEVSKÝ, O.: Not all borderlines are alike. Report from the international workshop in Kirkenes (Norway). *Annales Scientia Politica*, Vol. 6, No. 1 (2017), pp. 80 – 81.

ONDREJ MARCHEVSKÝ

Institute of Political Sciences
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
Email: ondrej.marchevsky@unipo.sk

NIE JE HRANICA AKO HRANICA. SPRÁVA Z MEDZINÁRODNÉHO WORKSHOPU V KIRKENES (NÓRSKO)

ONDREJ MARCHEVSKÝ

Institute of Political Sciences
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
Email: ondrej.marchevsky@unipo.sk

V dňoch 4. – 6. 4. 2017 sa v meste Kirkenes, (Nórsko) uskutočnil v rámci projektu CBC 01018 „Zdieľanie know-how pre lepší manažment Schengenskej hranice medzi Slovenskom/Ukrajinou a Nórskom/ Ruskom“ medzinárodný workshop, za účasti odborníkov a expertov z Nórska, Ruska, Austrálie, Ukrajiny a Slovenska.

Slovensko-ukrajinská dvanásťčlenná delegácia bola tvorená dôstojníkmi Colnej správy z Colného riaditeľstva v Michalovciach, zástupcami Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, Inštitútu politológie Prešovskej univerzity v Prešove a docenti Michailo Zan a Viktor Petreckij reprezentovali Užhorodskú štátnu univerzitu v Užhorode.

Workshop prebiehal v svojom prvom dni (4. 4. 2017) v priestoroch Barentsovho sekretariátu. Počas prvého dňa workshopu vystúpili predstavitelia hostiteľskej organizácie, ktorí auditórium oboznámili s realizovanými projektmi výskumu a spolupráce v rôznych oblastiach. Zaujímavým bol poznatok, že viac ako polovica aktivít Barentsovho sekretariátu, ktorý podporuje rozvoj spolupráce v Barentsovom euroregióne sa zameriava na oblasť kultúrnu. Jednotlivé organizácie, ktoré vystupujú ako styčné partnerské body pre Barentsov euroregión pred-

stavili rámce svojej činnosti a tiež perspektívy formovania spolupráce v budúcnosti. Išlo predovšetkým o zástupcov nórskejších a ruských organizácií.

V tejto rovine v osobitej miere auditórium zaujala činnosť profesionálneho divadelného súboru *Samovar*, ktorý má domáce sídlo práve v Kirkenes. Tento divadelný súbor hosťoval so svojimi predstaveniami aj v ukrajinskom Užhorode a práve na jeho scéne plánuje vystupovať so svojimi predstaveniami aj v roku 2017. Zaujala predovšetkým jeho myšlienka spájať to, čo by mohla hranica reálne rozdeľovať. Svoji predstaveniami sleduje snahu spájať dramatické, výrazové a jazykové prvky nórskej, ruskej, fínskej ale tiež laponskej proveniencie, čo predstavuje mimoriadne náročnú úlohu.

Prvý deň workshopu bol okrem medzinárodnosti aj v znamení výraznej interdisciplinárnosti. Okrem vedcov, umelcov, diplomatov v osobe generálneho konzula Ruskej federácie v Kirkenes, boli medzi prednášajúcimi aj príslušníci nórskej polície a pohraničnej služby. Ich prezentácie boli výborným vstupom do problematiky, ktorá nás počas tohto workshopu zaujímala nosne. Išlo o problematiku legálnej migrácie a jej manažmentu na hranici me-

dzi Nórsnym kráľovstvom a Ruskou federáciou.

Zástupcovia našej delegácie priblížili hlavné informácie o inštitúciách, ktoré zastupujú a tiež projektové a výskumné aktivity jednotlivých organizácií v oblasti border studies.

Dopoludňajší program druhého dňa workshopu (5. 4. 2017) sa uskutočnil na pôde Nórskej arktickej univerzity so sídlom v Kirkenes. V tejto časti programu sa zúčastnení mali možnosť bližšie oboznámiť s výskumnými aktivitami, ktoré realizuje táto univerzita a taktiež s niektorými reprezentačnými výstupmi z ich výskumu. Priestor bol taktiež venovaný predstaveniu ďalších bližších aktivít v jednotlivých oblastiach spolupráce v rámci Barentsovho euroregiónu.

Popoludňajší program uvedeného druhého dňa prebiehal na hraničnom priechode Storskog, kde sme mali možnosť stretnúť prezentujúcich účastníkov z predchádzajúceho dňa v reálnom výkone služby. Vstupné rámce, ktoré nám boli priblížené v prezentáciách boli doplnené na samotnom hraničnom priechode o sled doplňujúcich štatistických údajov a taktiež o príklady konkrétnych prípadov, s ktorými sa stretávajú počas výkonu svojej služby.

Táto časť workshopu bola pre nás zaujímavá aj preto, že sme počas nej mohli prísť k porovnaniu a konfrontácii našich poznatkov a skúseností s tými nórsnymi. Naše poznatky z riadenia procesu legálnej migrácie na SK-UA hranici sme nadobudli počas terénneho výskumu realizovaného na hraničných priechodoch v mesiacoch August – November 2016.

Je pomerne zložité porovnať prístupy slovenskej a nórskej strany. Niekoľko momentov ale možno priblížiť. Hoci ide tak v nórskom ako aj slovenskom kontexte o ochranu schengenskej hranice, prístupy sú odlišné.

Slovenská strana bazíruje na bezpečnosti, precíznosti a dôslednosti kontroly. Výsledky nášho výskumu ukázali, že slovenský manažment má výrazne nedostatky v komunikačných zručnostiach a to nielen so zahraničnými cestujúcimi, ale tiež navzájom medzi zložkami pôsobiacimi na hraničných priechodoch. Špecifickým problémom v slovenskom kontexte je komunikácia medzi príslušníkmi vo výkone zmeny a ich nadriadenými.

Nórska strana v otázke bezpečnosti a ochrany hraničného priechodu zastáva iné pozície.

Jej neozbrojení policajti a colníci dosť zriedkavo vykonávajú fyzickú kontrolu vozidiel. Prekvapujúce bolo ale to, ako nórski policajti lipnú na transparentnej a prehľadnej komunikácii, ktorá sa nesie v duchu, „my všetci sme jeden tím“.

Prístup, ktorý nám predstavili stelesňuje pozoruhodný súlad medzi prvkami subordinácie a otvorenej komunikácie, ktorá vytvára vzťahy partnerstva a spolupráce. Prepracovaná spätná väzba medzi policajtmi a tímový duch ukázali u nórsnych partnerov svoje plody v dobe migračnej krízy a prílivu migrantov zo Sýrie (2015), ktorí sem prichádzali na bicykloch. Vlny utečencov si žiadali denný výkon služby bežne až do 20 hodín. Za zmienku stojí fakt, že za celý polrok náporu migrantov ani jeden z policajtov či colníkov nepožiadaval o preloženie alebo o opustenie služby.

Tretí deň workshopu (6. 4. 2017) pokračoval opäť v priestoroch Nórskej arktickej univerzity. Našou delegáciou tu boli priblížené konkrétny výsledky našich skúmaní a výsledky terénneho výskumu na SK-UA hranici, ktorý bol realizovaný členmi Inštitútu politológie FF PU v Prešovej ako aj kolegami z Užhorodskej štátnej univerzity. Zaujímavým príspevkom bolo vystúpenie aj Young-Sook Lee, austrálskej profesorky, ktorá hosťuje na univerzite v Kirkenes. Vo svojej prezentácii priblížila analýzu problematiky vzťahov na hranici medzi KĽDR a Kórejskou republikou.

Skúsenosti z tohto workshopu boli prezentované spoločne s ďalšími záverečnými výstupmi projektu aj na medzinárodnej konferencii, ktorá sa na pôde Filozofickej fakulty PU v Prešove uskutočnila 20. 4. 2017.

